

nærmest maatte holde sig dertil, at der skal gives fuld Erstatning. Jeg holder i dette Tilfælde i min Haand Gjenparten af et Skjode, hvorved Regjeringen har folgt Retten til at ansees som complet privilegeret Sædegaard til en Gaard paa 17 Tdr., 5 Skpr. 1 Alb. Hartkorn, og derfor ladet sig betale 617 Rbd. 1 Mk. 4 Sk. i rede Penge. Det hedder: Retten sælges mod det Beløb, jeg anførte, for en Gaard, som med Underliggende udgjør 17 Tdr., 5 Skpr. 1 Alb. Hartkorn, til Gieren, hans Arvinger og efterkommende Giere at nyde ligesaadan Frihed som andre adelige Hoved- og Sædegaarde nu have eller herefter bekomme, saalænge denne efter Forordningen haver sit fulde Dvantage af underliggende Bøndergods." Nu forekommer det mig dog, at, naar Regjeringen har folgt saadan Ret til at ansees som complet Sædegaard eller Ret til dette Skattebeneficium, hvorom her tales, og hvorfor Regjeringen, vel at mærke, har ladet sig betale over 600 Rbd., at Regjeringen da ikke ret vel kan have denne Ret ved at give 300 Rbd., da den har ladet sig betale med 600 Rbd. Men jeg vil indrømme, Sagen kan maaskee være tvivlsom. Dersom man imidlertid af hvad jeg har anført vil udlede den Slutning, at jeg, naar der ikke gives fuldstændig Erstatning, vil stemme mod Loven, maa jeg imidlertid paa det Bestemteste forvare mig derimod. Jeg har, som jeg tidligere tillod mig at bemærke, anset Sagen af største Bigtighed, og jeg troer, at det er i de privilegerede Hartkorns- Gieres Interesse, at denne Forstfjellighed hæves snarest muligt. Det forekommer mig, at man maa tage saadanne Sager saa praktisk som muligt. Var Talen om at have alene de communale Byrder, saaledes som det ærede 5te Medlem fra Kjøbenhavn (Orsted) omtalte, da troer jeg ikke, at de privilegerede Hartkorns-Besiddere vilde være tjente med en Lov, som sagde, at de communale Byrder skulde herefterdags være fælles for alt Hartkorn, men med Hensyn til de egentlige kongelige Skatter skulde der forholdes som hidtil; og, om det privilegerede Hartkorn ogsaa gik ind derpaa, vilde dog jeg for mit Vedkommende idetmindste ikke saa gjerne gaae ind derpaa som paa det foreliggende Lovudkast. Jeg troer, at man maa tage det,

som det er; men det er i det privilegerede Hartkorns egen velforstaaede Interesse. Jeg hylder den gamle Sætning: Volenti non fit injuria. Sæt, at man f. Ex. gav fuld Erstatning ved Afskrivning i Gammelskatten, sæt, at der var Spørgsmaal om en Formindskelse for det privilegerede Hartkorn af 2 Rbd. aarligt, istedetfor en Udstedelse af Obligationer, saa at der affreves disse 2 Daler i Gammelskatten, saa kunde man ikke nægte, at det forsaavidt var en fuldstændig Betaling; men jeg troer ikke, at de privilegerede Hartkorns-Besiddere ville være tjente dermed. Efter min Overbeviisning ville de fleste og maaskee Alle, skøndt det er vanskeligt at sige, men fornøftigviis forekommer det mig, at Pluraliteten vil indrømme, at de hellere ville have disse Forhold ordnede saaledes, som nu stæer, ved en endelig Lov, idet det vistnok ogsaa kan have Indvirkning paa Nogle, at de derved ville komme i Besiddelse af Contanter eller Obligationer, som de kunne evaluere til Contanter. Med Hensyn til hvad den samme ærede Rigsdagsmand, som jeg sidst omtalte, anførte om det Paatrængende i, at denne Lov snart udkom, har allerede den høitærede Finanzminister udtalt sig, og jeg maa slutte mig til hans Bemærkninger i saa Henseende. Jeg anseer det for en paatrængende Nødvendighed, at Sagen snarest muligt ordnes, ikke, jeg gjen tager det, for de kongelige Statters Vedkommende, men i Særdeleshed for de communale Byrders Vedkommende; men jeg troer ikke, at Sagen godt lader sig ordne alene for de communale Byrders Vedkommende. Den samme ærede Rigsdagsmand anførte, at Sagen ikke havde saamegen Hast. Ja, saaledes har man sagt siden de 4 første Stænderforsamlinger; men det har viist sig, at det havde været bedre, hvis Regjeringen tidligere havde taget Initiativet og ordnet denne Sag; den kunde da maaskee snarere have været ordnet i den Retning, som denne Side af Salen og den samme høitærede Rigsdagsmand attraaer. Jeg skal kun sige dertil et Duffe, og det er, at den anden Sag, som han omtalte, nemlig Tiendesagen, heller ikke maa flydes ud i den uvisse Fremtid. Der er for mig, jeg vil gjerne indrømme det for det ærede Thing, noget i Principet